

Recenzní posudek

Diplomová práce: Porovnání metod ekonomické regulace v energetice a ve vodárenství

Autor diplomové práce: Bc. Jan Votruba

1. Přístup diplomanta k zadanému úkolu

Autor práce se při zpracování drží zadaného tématu a snaží se naplnit všechny body zadání. V potaz přitom bere či alespoň zmiňuje celou řadu faktorů, které mají na zadané téma reálný vliv. Na druhou stranu některé podstatné faktory bohužel zanedbává - viz dále.

2. Zvolený postup řešení

S ohledem na zpracovávané téma se zvolený postup řešení diplomové práce jeví jako vhodný. Poměrně dobře a detailně (místo však až zdlouhavě) je popsáno teoretické pozadí zpracovávaného tématu. Pro hodnocení je vybrána jednoduchá skupina ukazatelů, které bez detailnějšího uvedení kontextu a vazeb mezi některými faktory (např. vazba cena-hustota-velikost vodárenské sítě, stáří sítě, velikost investic a odpisů, způsob výroby pitné vody atd.) nemohou poskytovat relevantní vstupy pro závěrečné hodnocení a srovnání vybraných vodárenských společností.

3. Dosažené výsledky, jejich přínos a možnost praktického využití

Práce popisuje a hodnotí metodiku regulace vodárenství a srovnává ji s energetikou. Následuje srovnání ukazatelů rentability vybraných společností z oblasti vodárenství. Analogie s energetikou se bohužel zcela vytrácí. Dosažené výsledky jsou jen částečně využitelné v praxi. Pro jejich plné využití by bylo potřeba je lépe zasadit do kontextu - viz níže.

4. Jak práce odpovídá normalizačním, případně provozním a bezpečnostním předpisům

Práce plně odpovídá normalizačním a bezpečnostním předpisům.

5. Formální náležitosti, vnější úprava, vzhled a přehlednost práce

Úprava, vzhled, přehlednost a logická návaznost jednotlivých kapitol je velmi dobrá. Zvolený postup práce je průběžně komentován, stejně tak vlastní myšlenky a z toho vyvozované závěry. K přehlednosti a srozumitelnosti práce přispívá jednotné formátování textu a zároveň je použit i jednotný design např. pro vložené obrázky a tabulky. Ke zvýšení přehlednosti by naopak přispělo zvýraznění nejdůležitějších faktů a závěrů.

Otázky diplomantovi

1. Jaká rizika plynou z použití výhradně poměrových ukazatelů pro vyhodnocení rentability společnosti? Jaký dopad mohou mít tato rizika na výsledky a závěry práce?
2. Za vstupní data provedených analýz lze považovat volně dostupné finanční výkazy jednotlivých společností. Byla vyvinuta snaha o získání podrobnějších dat přímo od jednotlivých společností? S jakým výsledkem?

3. V kapitole 6.3 (Moravská vodárenská a.s.) se píše: *"ROA měří návratnost k celkovým aktivům společnosti a hlavně se jím porovnává státem stanovený povolený zisk. Jak bylo řečeno v předchozích kapitolách, vlastník infrastruktury má nárok na povolený zisk v hodnotě 7% (před zdaněním, po finančním hospodaření společnosti) z celkové hodnoty použitých aktiv na regulovanou činnost."* Následně je vypočtena hodnota 2,12 % komentována slovy: *"S hodnotou ROA 2,12 % je MV hluboko pod povolenou hodnotou."* Vysvětlete detailněji obě porovnávané hodnoty. Dále vysvětlete vliv položky pronájem (placený MV vlastníkovi vodárenské infrastruktury) na výši ukazatele ROA.
4. Podařilo se Vám získat či nahlédnout do některé ze smluv mezi provozovatelem a majitelem vodárenské sítě? Pokud ano, jaké jsou hlavní parametry takové smlouvy a jakým způsobem je stanovena výše nájmu?
5. Musí vysoká míra investic jít vždy ruku v ruce s efektivním hospodařením společnosti a být tak přínosem pro společnost?
6. Liší se míra motivace ke snižování nákladů (zejména personálních) a míra zvyšování efektivity v případech společností s:
 - a. oddílným modelem provozování,
 - b. smíšeným modelem provozování,
 - c. vlastnickým modelem provozování?

Návrh na klasifikaci

Práci jako celek hodnotím spíše kladně. Postup autora je logický a na základě výpočtů a výsledků jsou vyvozovány povětšinou smysluplné závěry. Co se týče hodnocení souladu zadání diplomové práce a skutečného provedení, tak všechny body zadání byly splněny (navzdory výtkám níže). Pro analýzu byly velmi dobře vybrány (ať už náhodou či cílenou selekcí) reprezentativní společnosti, které se navzájem v jednotlivých parametrech značně liší, a tím pokrývají široké spektrum modelů chování a řízení společností v oboru vodárenství.

Obrovský potenciál pro provedení srovnávacích analýz vodárenských společností nebyl bohužel plně využit. Provedené analýzy a srovnání jsou spíše "povrchové" a nejdou do hloubky. Použity byly pouze ukazatele ROA, ROE, ROS, Debt ratio a Podíl dividend k zisku. Student se mohl zamyslet například nad konstrukcí vlastního ukazatele nebo se mohl pokusit modifikovat nějaký existující ukazatel tak, aby se lépe hodil pro srovnání v oboru vodárenství. V práci jsem postrádal detailnější rozbor či srovnání některých položek výkazů, které by mohly lépe objasňovat část dosažených výsledků. Zanedbány přitom byly některé podstatné vstupy a vazby, například:

- vazba mezi vypočtenými ekonomickými ukazateli a cenami vodného a stočného,
- vazba mezi cenami vodného a stočného a charakterem vodovodní sítě (krátká síť s vysokou hustotou odběrů vody / dlouhá síť s nízkou hustotou odběrů vody / vysoký či nízký podíl významných průmyslových odběrů atd.),
- vazba mezi cenami vodného a stočného a výší investic a odpisů v jednotlivých letech,
- vazba mezi cenami vodného a způsobem výroby pitné vody.

Obecně kontext. Navíc ceny vodného a stočného uvedené v diplomové práci časově nekorespondují s daty z výkazů, na jejichž základě byly vypočteny hodnoty ukazatelů a provedeno srovnání.

Poslední významnou výtkou je absence jakéhokoliv srovnání vodárenství s energetikou ve výpočetní části práce. Vzhledem ke srovnání metod regulace v jejím úvodu bylo legitimní očekávat obdobné

srovnání v části výpočetní. To však bohužel chybí. Nutno však podotknout, že takový požadavek není explicitně uveden v zadání diplomové práce.

Na základě výše uvedených důvodů navrhuji práci klasifikovat známkou

D – uspokojivě

V Praze dne 5. 6. 2016

Ing. Lukáš Jůza